

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЛОГІКА ЮРИСТА»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«ПРАВО»
Факультет	Юридичний
Кафедра	Цивільно-правових дисциплін
Семестр	V
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.філос. наук Смалъ Ірина Ігорівна
Контактна інформація	ira-clearhead@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Одним із найважливіших завдань освітнього процесу, окрім накопичення професійних знань, є формування у здобувачів певного специфічного способу мислення, заснованого на раціонально-логічному осягненні дійсності, яке лежить в основі сучасної наукової картини світу. Логіка - це наука, яка вивчає закони і форми розумової діяльності людей, принципи і засоби побудови правильних суджень і міркувань про предмети і явища об'єктивного світу, Оволодіння навичками логічного мислення має особливе значення для багатьох професій, специфіка роботи яких полягає у постійному застосуванні логічних прийомів і методів: визначень, класифікацій, поділів, аргументацій, спростувань тощо. Юридична логіка, будучи взаємопов'язаною із загальною логікою та правом, повинна використовувати всю низку засобів сучасної логічної теорії доведення, насамперед її дедуктивні форми. Знання логіки дає змогу юристу точно й аргументовано висловлюватися, помічати неузгодженість у показаннях потерпілих, свідків, підозрюваних, а також у наявних письмових джерелах, допомагає переконливо спростовувати хибні докази опонентів, правильно складати план роботи, оформлювати службові документи, висувати слідчі версії тощо.</p>
Мета та цілі	<p>Метою навчальної дисципліни є: ознайомлення здобувачів з основами логіки як науки, її історією, основним категоріально-понятійним апаратом для формування дієвого логічного інструментарію, що знадобиться для вирішення тих чи інших завдань у майбутній професійній діяльності.</p> <p>Завданнями навчальної дисципліни є забезпечити засвоєння специфіки філософсько-логічного осягнення дійсності, навчити здобувачів міркувати відповідно до законів логіки; знаходити помилки в текстах і міркуваннях інших людей, пов'язані з їх порушенням; логічно грамотно будувати думки</p>

	та висловлювання, конструювати коректну аргументацію; переконливо критикувати аргументацію опонента, уникаючи типових помилок в аргументацій та критиці
Результати навчання	Опанувавши дисципліну «Логіка юриста», студенти повинні знати мету, завдання та зміст логіки; основні логічні закони; теоретичне та практичне значення логіки; значення логіки в юридичному процесі; поняття та структуру логічного доведення.
Softskills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності	Вивчення логіки формує у студентів такі соціальні навички, як критичне мислення вміння адекватно, об'єктивно і толерантно оцінювати дійсне буття; системне мислення здатність до всебічного, цілісного та багатоаспектного підходу до вирішення поставлених завдань; самостійність – вміння аналізувати суспільні явища і процеси та формувати власну думку, вести діалог та конструктивні спори.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Філософія», «Юридична деонтологія», «Теорія держави і права»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема .	План, короткі тези	Завдання
1. Логіка як наука. Значення логіки для юристів.	Логіка як наука і навчальна дисципліна. Походження терміну логіка від давньогрецького слова «логос» (logos) у значенні з поняттями «мислення» і «мова». Завдання та об'єкт логіки. Поняття «культура мислення» як відображення усвідомленого ставлення до процесу міркування. Історичний характер логіки як науки. Абстрактне мислення і його характерні особливості. Поняття про форму мислення. Форми абстрактного мислення: поняття, судження, умовивід. Логічні форми як види мисленевих структур. Основні історичні етапи розвитку логіки як науки. Значення логіки для формування культури мислення юриста.	письмові завдання, дискусія, тести, опрацювання першоджерел.
2. Поняття як форма мислення	Визначення поняття. Характеристика предмета думки, відображуваного в понятті. Особливості поняття як своєрідної форми мислення за загальними і специфічними ознаками. Мовні засоби виразу поняття. Денотація і смисл слова. Зміст поняття. Загальне ім'я як предикат і ознака. Структура ознаки: прості предикати; суттєві ознаки; несуттєві ознаки; похідні; родові ознаки; видові ознаки. Обсяг поняття. Види понять: за кількістю елементів обсягу (пусті і непусті); за характером елементів обсягу (збірні і незбірні); за типом елементів обсягу (конкретні і абстрактні); за характером ознак, що складають зміст поняття (позитивні та негативні, співвідносні і безвідносні). Логічні відношення між поняттями: порівнювальні; не порівнювальні; сумісні; тотожні; несумісні (суперечні, протилежні, супідрядні). Логічні операції над поняттями : а) обмеження й узагальнення понять; б) операції над обсягами понять як множинами (доповненнями, перетинами, об'єднаннями); в) поділ поняття та правила поділу (ділене поняття, члени поділу, підстава поділу); г) визначення поняття та правила визначення. Види дефініцій: реальна (генетична, операційна) і номінальна (синтаксичні і	письмові завдання, дискусія, тести, задачі

	семантичні). Семантичні визначення: аналітичні; синтетичні; тавтологічні. Застосування логічних операцій над поняттями в юридичній практиці	
3 Судження і його роль в юриспруденції	Судження і речення. Види суджень: прості, складні. атрибутивні судження: одиничні, загальні, часткові атрибутивні судження. відношення між атрибутивними судженнями: порівнювальними (сумісні і несумісні судження) і не порівнювальними судженнями. Сумісні: відношення підпорядкування; відношення під протилежності (субконтрарності). Несумісні: відношення протилежності (контрарності); відношення суперечності. Судження з відношеннями: стверджувальними і заперечувальними. Судження категоричні і некатегоричні. Категоричні: атрибутивні судження; судження з відношеннями; судження існування. Некатегоричні: модальні судження; умовні судження; розділові судження. Запитання: логічно коректні; логічно некоректні; тривіально некоректні; нетривіально некоректні. Відповіді на запитання: правильні, слабкі, неправильні. Види складних суджень: з'єднувальні, роз'єднувальні, умовні, еквівалентні. Відношення між складними судженнями.	письмові завдання, дискусія, тести, задачі
4. Закони логіки висловлювань	Загальна характеристика формально-логічного закону. Специфіка законів формальної логіки. Основні і неосновні закони. Основні принципи і закони правильного мислення Визначеність і послідовність мислення. Закон тотожності. Несуперечність думки. Закони виключеного третього та несуперечності. Обґрунтованість думки. Закон достатньої підстави. Співвідношення логічних та юридичних законів	письмові завдання, дискусія, тести, задачі
5. . Умовивід як форма мислення	Загальна характеристика умовиводу. Структура умовиводу. Види умовиводів. безпосередні, опосередковані, дедуктивні, не дедуктивні, індуктивні. Поняття неповної індукції. Наукова індукція. Селекційна індукція. Умови підвищення ступеня ймовірності висновків за допомогою селекційної індукції. Загальність причинового зв'язку. Умовивід за аналогією. Аналогія властивостей. Аналогія відношень. Суто умовні, умовно-категоричні, розділово-категоричні, умовно розділові умовиводи. Види дилем.	письмові завдання, дискусія, тести, задачі

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Бандурка О.М. Курс логіки: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ О.М.Бандурка, О.В.Тягло.- К.: Літера ЛТД, 2002
2. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки: Посібник для студентів вищих навч. закладів.- К.: Либідь, 2002.- 152с
3. Івін О.А. Логіка: Експериментальний навч. підручник для студ.вищ. навч. закладів.- К.: АртЕк, 1996.- 232с
4. Ішмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів.- К.: Абрис, 1997.- 350с
5. Логіка для юристів. (Кредитно-модульний курс): Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ В.І.Цимбалюк, Л.А.Циганчук, О.А.Мітчук, В.М.Лавренюк.- Л.: Нова Світ - 2000, 2007
6. Мозгова Н.Г. Логіка: Навч.посібник для студ. вищ. навч. закладів.- К.: Каравела, 2006.- 248с.
7. Повторева С.М. Логіка: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів.- Л.: "Магнолія 2006", 2010.- 188с.
8. Тофтул М.Г. Логіка: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів.- К.: Академія, 2003.- 368с.- ((Альма -

матер)).- С.365-367.

9. Тофтул М.Г. Логіка: Навч. підручник для студ.вищ. навч. закладів.- 2-е вид., випр. і доп.- К.: ВЦ "Академія", 2006.- 398с.- (Альма-матер).- С.399

10. Хоменко І.В. Логіка для юристів: Посібник для студ. та викл. юридич. вузів.- К.: Юрінком Інтер, 2001.- 224с.- С.212-219

11. Хоменко І.В. Логіка для юристів.: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ М-во освіти і науки України.- К.: Юрінком Інтер, 2006.- 224с

12. Чернишевич О.В. Логіка в таблицях і схемах: Навч. посібник/ О.В.Чернишевич, В.І.Загривий.- Рівне: "Тетіс", 2010

Інформаційні ресурси:

<http://www.filosof.com.ua> – Інститут філософії ім. Г.Сковороди НАН України

http://dumka.ho.ua/books_kf.htm - бібліотека філософської літератури

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати заняття згідно розкладу. За пропуски занять без поважної причини студент може бути не атестований з дисципліни. Пропущені заняття відпрацьовуються виконанням завдань, наданих і узгоджених з викладачем. Усі завдання, передбачені програмою, а також додаткові завдання, повинні бути виконані у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись навчальної етики, дисципліни та виконувати навчальний план у повному обсязі з відповідальністю та добросовістю.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За невиконання поточних завдань студент не допускається до складання підсумкової атестації.
Політика щодо академічної доброчесності	Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайнтестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1	30
Змістовий модуль 2	30
Підсумковий контроль- залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни